

Taal

Groep 5
Blok **4**

Pit

**Proef-
lessen**

**Naar het
stadhuis**

ThiemeMeulenhoff

Naam

Picto's

Deze opdracht doe je als je tijd hebt.

Deze opdracht doe je alleen.

Deze opdracht doe je samen.

Deze opdracht doe je in een groepje.

Dit is een bewegingsopdracht.

Deze opdracht schrijf je op een blaadje.

Hoofdstuk 7

Doelenkaart

Hoe gaat het?

- ☐ ik moet het nog leren
- ☐ ik moet het nog oefenen
- ☐ ik kan het!

Spreeken en luisteren

- Ik kan tijdens het spreken letten op hoe ik praat, sta, kijk en beweeg.
- Ik kan tijdens het spreken letten op de goede volgorde.
- Ik kan gericht luisteren naar een verhaal.
- Ik kan vertellen wat ik van een verhaal vind en waarom.
- Ik kan vertellen wat ik van een informatieve luistertekst vind en waarom.

☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐

Woordenschat

- Ik ken de betekenis van 45 nieuwe woorden.

☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------

Lezen

- Ik kan de spanningsopbouw in een verhaal herkennen.
- Ik weet dat een verhaal duidelijker wordt als ik er zelf dingen bij bedenk, zoals plaatjes of gevoelens.
- Ik kan mijn eigen kennis uitbreiden bij het lezen van een informatieve tekst.
- Ik kan een woordspin maken van de kennis die ik heb opgedaan.

☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐

Taal verkennen

- Ik weet wat tegenwoordige en verleden tijd is.
- Ik kan werkwoorden in de tegenwoordige en verleden tijd gebruiken.

☐	☐	☐
☐	☐	☐

Schrijven

- Ik kan een samenvatting schrijven.

☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------

Hoofdstuk 7

Les 1

Spreken en luisteren

- Ik leer tijdens het spreken letten op hoe ik praat, sta, kijk en beweeg.
- Ik leer tijdens het spreken letten op de goede volgorde.

Woordenschat

- Ik leer de betekenis van 20 nieuwe woorden.

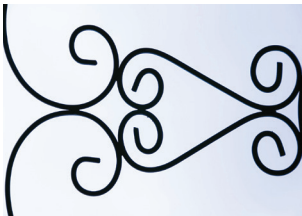
Kijkwoorden

de camera

de journaliste

de krul

de loper

het stadhuis

Leeswoorden

besparen: minder geld gaan uitgeven

We moeten op het speelveld besparen, dus komen er maar weinig dingen om te spelen.

nagaan: uitzoeken

We moeten nagaan hoeveel het speelveld gaat kosten.

ontwerpen: iets bedenken en daar een tekening van maken

Ga maar een mooie tattoo ontwerpen.

je oren spitsen: heel goed gaan luisteren

Nina spitst haar oren, want ze hoort de directeur iets over het speelveld zeggen.

verspillen (geld): iets kopen wat niet nodig is

We moeten geen geld verspillen aan een speelveld.

Weetwoorden

afluisteren

de automaat

het druk hebben

het gordijn

haastig

de hoorn

ijsberen

het kantoor

melden

de waterverf

Naar het stadhuis

1

Bekijk de tekening en lees de titel.

2 Maak de vragen.

1 Waar zijn de kinderen? Waar kun je dat aan zien?

2 Wat komen die mensen daar allemaal doen?

3 Wat doe je bij het loket als er een bord staat: Hier melden?

3 Luister en kijk naar het verhaal.

4 Maak de vragen.

1 De burgemeester loopt te ijsberen. Wat doet hij dan en waarom?

2 Vind jij dat Nina zo tegen de burgemeester mag praten? Waarom wel of niet?

5

Wat wil je daar dan zien of te weten komen?

Zou jij na afloop eerlijk zeggen dat je afgeluisterd hebt?

Waarom wel of niet?

Praat er samen over.

Doe het zo:

- 1 Spreek af wie begint met vertellen.
- 2 De luisteraar let goed op de spreektips.
- 3 Klaar? Vertel de spreker één ding dat hij heel goed doet.
Geef de spreker daarna één tip om zijn spreken te verbeteren.
- 4 Wissel dan van rol.

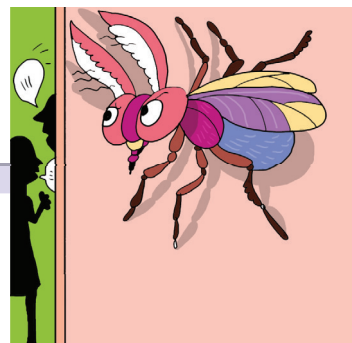
Sprektip

Kijk naar degene aan wie je vertelt.

Let op de goede volgorde.

Praat door en beweeg niet te veel.

Zorg dat je goed verstaanbaar bent.

6

De burgemeester verstoppt gauw een papier.

Wat zou er op dat papier kunnen staan?

Hoofdstuk 7

Les 2

Spreken en luisteren

- Ik leer gericht luisteren naar een verhaal.
- Ik leer vertellen wat ik van een verhaal vind en waarom.

Woordenschat

- Ik leer de betekenis van de 20 woorden uit les 1.

1 Luister naar het verhaal.

2 Wie doet wat?

Vul de naam in.

- 1 Wie wil niet weten wie het nare briefje schreef?
- 2 Wie tekent een bloem met veel krullen?
- 3 Wie is aan het ijsberen?
- 4 Wie trekt een bonnetje uit de automaat?

3 Maak de vragen.

- 1 Waarom verstopt de burgemeester het papier?

.....

.....

- 2 Wat zou er op het papier kunnen staan?

.....

.....

- 3 Wat vind je van het verhaal? Waarom?

.....

.....

4 Welk woord past in de zin?

Kies uit: het stadhuis | verspillen | haastig | de waterverf | het gordijn

- 1 Alle kinderen ontwerpen een tattoo met
- 2 Met z'n vieren gaan ze na schooltijd naar
- 3 In het kantoor is groen.
- 4 De burgemeester schuift een papier weg.
- 5 Hij wil geen geld aan een nieuw speelveld.

5 Kijk naar de plaatjes.

Maak bij elk plaatje een zin met het woord dat erbij staat.

- 1 de hoorn

.....

.....

- 2 de journalist

.....

.....

- 3 besparen

.....

.....

- 4 de automaat

.....

.....

6 Welk woord past bij de zin?

Teken een lijn.

Loop niet zo zenuwachtig heen en weer!

de looper

Pas op! Niet morsen op ons nieuwe tapijt.

het druk hebben

Luister goed. Ik leg één keer uit hoe de camera werkt!

het kantoor

Dat moet ik aan de politie gaan vertellen!

ijsberen

Waar doe jij je werk?

melden

Lukt het? Je bent met zo veel dingen tegelijk bezig.

je oren spitsen

7 Waar denk je aan bij de volgende woorden?

Vul in elk rijtje nog drie andere dingen in.

ontwerpen

nieuwe dingen maken

nagaan

onderzoeken

afluisteren

stiekem meeluisteren

8 Denk jij dat de camera van Serap echt toevallig in haar tas zat?

Wat is ze van plan? Denk je dat het lukt?

Hoofdstuk 7

Les 3

Woordenschat

- Ik leer de betekenis van 15 nieuwe woorden.

Lezen

- Ik leer de spanningsopbouw in een verhaal herkennen.
- Ik leer dat een verhaal duidelijker wordt als ik er zelf dingen bij bedenk, zoals plaatjes of gevoelens.

Kijkwoorden

het dagblad

de deurklink

het diploma

de portier

de wand

Leeswoorden

eenmaal: op het moment dat

Als Joris eenmaal veilig thuis is, wordt hij rustig.

schijnen: licht geven (lamp of zon)

Het licht van zijn mobieltje schijnt de donkere gang in.

de spion: man of vrouw die in het geheim informatie verzamelt

Joris is spion, want hij zoekt stiekem informatie over de burgemeester.

de werknemer: iemand die voor een baas werkt

Het is donker in het stadhuis, want de werknemers zijn naar huis.

de wet: alle regels van een land bij elkaar

Joris doet iets tegen de wet, want hij breekt in.

Weetwoorden

aan de slag gaan

het alarm

betrappen

zijn knieën knikken

de misdadiger

Tip

Een onbekend woord?

Zoek de betekenis op in het woordenboek.

De spion

Joris sluipt door de donkere hal van het stadhuis.
Hij **schijnt** met het licht van zijn nieuwe mobieltje rond.
Het hokje van **de portier** is leeg. Mooi.
Alle **werknemers** zijn naar huis.
Zijn hart bonst. Hij voelt zich een **misdadiger**.
‘Maar ik ben journalist,’ mompelt hij. ‘En nu dus **spion**.’
Zijn knieën knikken. Ja, hij doet iets tegen **de wet**.
Straks wordt hij nog **betrapt** ...
Nou even doorzetten. **Aan de slag!**
Hij moet weten hoe het zit. Dat is zijn taak.
Dan kan ik schrijven over de burgemeester, denkt hij.
Even glimlacht hij. Hij ziet **het dagblad De Stad** al voor zich.
Met zijn artikel voorop: ‘Uit dapper onderzoek blijkt: burgemeester steelt geld’.
Voorzichtig doet hij **de deurklink** naar beneden. Niet op slot.
Binnen blijft hij staan en kijkt rond. Daar is het grote bureau van de burgemeester.
Erachter, aan **de wand**, hangt een mooi ingelijst **diploma**.
In de la. Daar moet hij kijken.
Joris legt zijn mobieltje even weg. Hij trekt aan de bureaula. Dicht.
Met twee handen rukt hij eraan.
Opeens klinkt er in de ruimte: *Biep-biep-biep-biep...*
Oh, help! Een **alarm**! Wegwezen!
Joris grijpt zijn mobieltje. Hij rent de kamer uit, de gang en hal door, naar buiten.
In zijn auto scheurt hij weg.
Eenmaal veilig thuis, pakt hij zijn mobieltje uit zijn zak.
‘1 gemist gesprek,’ staat er. Joris staart ernaar.
Er ging geen alarm af. Het was zijn nieuwe mobieltje!

1 Lees de eerste veertien regels van het verhaal.

2 Vertel wat de schrijver zegt over Joris.

1 Wat doet Joris?

2 Hoe voelt Joris zich?

3 Wat denkt Joris?

3 Lees het verhaal verder.

Maak de vragen.

1 Wat heeft de schrijver gedaan om het verhaal zo spannend mogelijk te maken?

2 Wat voor plaatje heb jij in je hoofd bij dit verhaal?

3 Kun je een geur bedenken bij dit verhaal? Welke geur is dat en waarom?

4 Welk woord past in de zin?

Teken een lijn.

De misdadiger drukt de zachtjes naar beneden.

 knieën knikken

De spion is zo geschrokken van het alarm. Zijn .

 wet

We gaan direct met het opruimen van de rommel.

 deurklink

In de staat dat je een gordel om moet in de auto.

 aan de slag

5 Welk woord past bij de twee betekenissen?

Teken een lijn.

Let op: je houdt twee antwoorden over.

Het zit aan een auto en hij staat ook bij de ingang.

Het zit op het hoofd van een stier en je ijsje zit er ook in.

Je doet het maar één keer en het betekent ook toen.

De zon doet het en het kan ook zo blijken te zijn.

- ☐ eenmaal
- ☐ de werknemer
- ☐ schijnen
- ☐ de portier
- ☐ het diploma
- ☐ de hoorn

6 Waar denk je aan bij de volgende woorden?

1 spion

.....

2 diploma

.....

3 alarm

.....

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dotted lines on a white background.

Hoofdstuk 7

Les 4

Woordenschat

- Ik oefen de betekenis van 10 nieuwe woorden en van de woorden uit les 3.

Lezen

- Ik leer mijn eigen kennis uitbreiden of aanpassen bij het lezen van een informatieve tekst.
- Ik leer dit weergeven in een woordspin.

Tattoo [spreek uit: tatoe]

Een tattoo is niet **modern**. Dit **in tegenstelling tot** wat veel mensen denken.

Al **eeuwenlang** zetten mensen tattoos op verschillende **lichaamsdelen**.

Op hun arm of rug bijvoorbeeld. Dat doen ze met een naaldje.

Ze spuiten steeds een **minimale** hoeveelheid inkt onder de huid.

Het resultaat is een tekening. Die tekening kun je niet meer **verwijderen**.

Je moet dus goed nadenken voordat je een tattoo neemt!

Vroeger nam iemand een tattoo met een **bepaalde** reden.

Bijvoorbeeld om te laten zien dat hij bij een **volk** hoorde.

Of omdat hij een bepaalde **godsdiens**t had.

nieuw
anders dan

zo weinig mogelijk
wat af is nadat ergens aan
gewerkt is

zekere

1 Maak een woordspin met het woord tattoo.

Bedenk ten minste vijf dingen die je er al over weet.

2

Lees de tekst.

Wat weet je nu meer over een tattoo?

Pak een andere kleur en vul de woordspin bij opdracht 1 aan.

3

Welk woord past in de zin?

Vul het woord in de puzzel in.

Kies uit: godsdienst | minimaal | verwijderen | bepaald | eeuwenlang

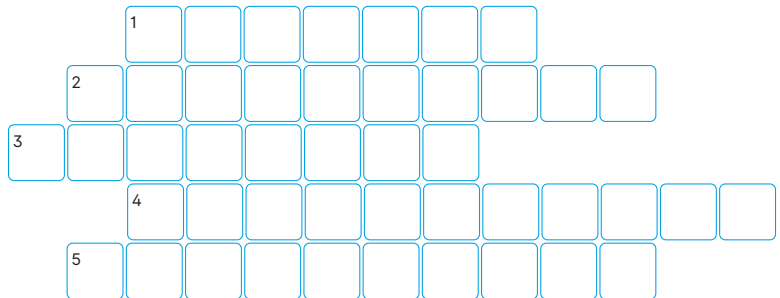
1 Ik zoek een ... dagblad. In deze krant staat juist heel veel over sport.

2 ... hebben hier dinosaurussen geleefd.

3 Als je wilt winnen, moet je ... drie uur per week trainen.

4 De spion probeerde zijn vingerafdruk van de deurklink te ...

5 Bij onze ... is het de gewoonte dat je zondags naar de kerk gaat.

4

Welk woord hoort in de zin?

De blauwe woorden staan in de verkeerde zin.

Vul het goede woord achter de zin in.

1 De werknemer heeft er hard aan gewerkt. Het **spion** is prachtig.

2 Je arm is een deel van je lijf en noem je een **modern**.

3 Vandaag is het prachtig weer. Dit **volk** gisteren.

4 Zij heeft een nieuwe bril gekocht. Die is echt heel **resultaat**.

5 De inwoners van ons land noem je het Nederlandse **in tegenstelling tot**.
.....

6 Dit boek gaat over een **dagblad** die op de vlucht is voor de politie.

7 Op de voorpagina van het **lichaamsdeel** stond een artikel over de koning.
.....

5 Maak de zinnen af.

Kies uit: betrap | knieën knikken | alarm | portier | misdadiger | wand | wet | diploma

De wordt door de

Het gaat af als hij het geld uit de kluis achter het

..... aan de wil stelen. Zijn,

als hij hoort dat hij volgens de nu drie jaar straf krijgt.

6 Ontwerp je eigen tattoo.

- 1 Op welk lichaamsdeel zou jij de tattoo willen hebben en waarom juist daar?
- 2 Schrijf dat bij je tekening.

Ben jij al in beweging geweest?

Wat heb je geoefend?

.....

Hoofdstuk 7

Les 5

Woordenschat

Dit kan ik nog

- Ik herhaal woorden uit blok 2.

Dit kan ik nu

- Ik herhaal woorden uit les 1, 3 en 4.

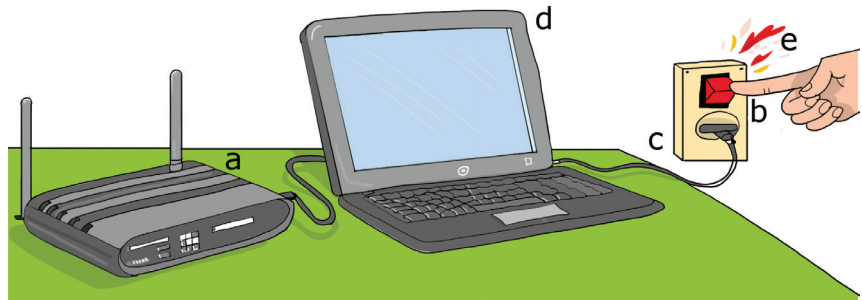
Dit kan ik nog

1 Welk woord hoort bij het plaatje?

Let op: je houdt twee antwoorden over.

Kies uit: de vonk | de stekker | het modem | de schakelaar | de tribune | de laptop | de krantenkop

- a
b
c
d
e

2 Wat betekent hetzelfde?

Teken een lijn.

Let op: je houdt twee antwoorden over.

geld dat je overhoudt als je alle kosten betaald hebt

overal naartoe gaan

erbij passend

iemand bij je laten komen om hem of haar iets uit te laten leggen

het gaat over ...

bijbehorend

de winst

het betreft

de aandacht

op het matje roepen

stad en land afreizen

het verslag

3 Welk woord past in de zin?

Let op: je houdt twee antwoorden over.

Kies uit: kortom | methode | kritisch | ofwel | inmiddels | onder andere | vervolgens

Men moet zijn als het om stroom gaat. Het is zo dat er groene stroom bestaat. Dan kun je denken aan stroom uit wind. Die is veel beter voor het milieu.: veel mensen willen geen vieze stroom meer.

Dit kan ik nu

1 Wat past ook in de zin?

Kijk naar de blauwe woorden.

Teken een lijn.

Let op: je houdt twee antwoorden over.

De fotograaf maakt mooie foto's voor het dagblad.	●	● de looper
Bij de ingang van het nieuwe theater ligt een vloerkleed .	●	● de deurklink
In het gemeentehuis is het vandaag erg druk.	●	● het diploma
Zachtjes druk ik de deurknop naar beneden.	●	● de wand
Wat heb jij mooie cijfers op je eindlijst staan!	●	● de journalist
		● de portier
		● het stadhuis

2

Wat betekent hetzelfde?**Let op:** je houdt twee antwoorden over.*Kies uit:* eenmaal | ontwerpen | verspillen | schijnen | nagaan | je oren spitsen | de werknemer

1 geld uitgeven aan iets wat niet nodig is

2 uitzoeken

3 heel goed luisteren

4 licht geven

5 op het moment dat

3

Welk woord past bij wat blauw is?

Kijk en zoek in de puzzel. Streep het woord in de puzzel door.

Schrijf het woord op achter de zin.

c	g	a	b	e	p	a	a	l	d	e	i
o	v	e	r	w	i	j	d	e	r	e	n
l	i	c	h	a	a	m	s	d	e	e	l
m	e	e	u	w	e	n	l	a	n	g	s
b	u	r	e	s	u	l	t	a	a	t	e

1 Deze kerk bestaat al honderden jaren lang.

2 Tijdens het schaatsen heb ik mijn arm gebroken.

3 Het schilderij waar we allemaal aan gewerkt hebben, is erg mooi geworden.

4 Ik kies juist voor dit boek om een zekere reden.

5 Wil jij je fiets even uit het schuurtje weghalen?

Hoofdstuk 7

Les 6

Taal verkennen

- Ik leer wat tegenwoordige tijd en verleden tijd is.
- Ik leer werkwoorden herkennen in de tegenwoordige en verleden tijd.

Tegenwoordige tijd en verleden tijd

Een **werkwoord** (ww) vertelt wat iets of iemand doet. Of wat er gebeurt.
Je kunt aan een werkwoord zien **wanneer** dat is.

Het gebeurt nu of straks

Papa **werkt** in de tuin.
Saffa **speelt** met de hond.
Ik **ga** naar school.

Dit heet **tegenwoordige tijd** (tt).
Dat is de tijd van nu.

Het is al gebeurd

Papa **werkte** in de tuin.
Saffa **speelde** met de hond.
Ik **ging** naar school.

Dit heet **verleden tijd** (vt).
Dat is de tijd van toen.

1 Bekijk het uitlegblokje.

2 Lees het verhaaltje.

Nina **hoort** wat de directeur **zegt**.
Ze **vertelt** het aan haar vrienden.
De kinderen **rennen** naar het stadhuis.
Jamal **trekt** een bonnetje uit de automaat.
Ze **spreken** met de burgemeester.

1 Hoe noem je de blauwe woorden?

2 Gaan de kinderen nu (op dit moment) naar het stadhuis?

3 Verander de zinnen naar toen. Schrijf alleen het werkwoord op.

.....
.....

4 Welke twee zinnen staan in het meervoud?

.....
.....

3 Nu of toen?

Kies het goede antwoord.

	Nu: tegenwoordige tijd (tt)	Toen: verleden tijd (vt)
1 Paul geeft zijn fiets aan Jamal.	☐	☐
2 Wij kochten nieuwe kleren.	☐	☐
3 Ik maak mooie foto's met deze camera.	☐	☐
4 Het standbeeld is heel modern.	☐	☐
5 De vogels aten het voer meteen op.	☐	☐
6 Wij stuurden elkaar een sms'je.	☐	☐

4 Lees de zinnen.

- 1 Onderstreep de werkwoorden.
- 2 Verander de werkwoorden in tegenwoordige tijd naar verleden tijd.
- 3 Verander de werkwoorden in verleden tijd naar tegenwoordige tijd.

- 1 *Paul geeft zijn fiets aan Jamal.*
- 2 *Wij kochten nieuwe kleren.*
- 3 *Ik maak mooie foto's met deze camera.*
- 4 *Het standbeeld is heel modern.*
- 5 *De vogels aten het voer meteen op.*
- 6 *Wij stuurden elkaar een sms'je.*

5 Welk werkwoord van 'toen' past in de zin?

Onderstreep het goede antwoord.

- 1 Wij waren | was op vakantie naar Frankrijk.
- 2 Haastig schoof | schoven hij het papier onder het boek.
- 3 Hij had | hadden veel lol in het pretpark!
- 4 Wij belde | belden de politie om de inbraak te melden.
- 5 Hij maakte | maakten een verslag van zijn belevenissen.

6

- 1** Lees de tekst in het dagblad.
Onderstreep de werkwoorden van 'nu'.

- 2** Schrijf de onderstreepte werkwoorden op. Verander de werkwoorden van nu naar toen.

7

Hoe vier jij je verjaardag?

Vul drie zinnen of meer in.

- 1 Hoe heb jij vorig jaar je verjaardag gevierd?
Gebruik de verleden tijd.

- 2 Hoe ga je je volgende verjaardag vieren?
Gebruik de tegenwoordige tijd.

Hoofdstuk 7

Les 7

Taal verkennen

- Ik oefen het herkennen en gebruiken van werkwoorden in de tegenwoordige en verleden tijd.

1 Welk werkwoord hoort in de zin?

Schrijf het werkwoord van *nu* in de zin.

Let op: is het enkelvoud of meervoud?

- 1 kennen Wij die vrouw heel goed.
- 2 spelen De hond met de bal.
- 3 liggen Wat een rommel er op dat bureau!
- 4 zoeken Ik al een uur naar mijn bril.
- 5 zitten jullie al lang in de trein?

2 Verander de zin van toen naar nu.

Toen: verleden tijd (vt)	Nu: tegenwoordige tijd (tt)
1 Wij liepen op het strand.	
2 De appels vielen op de grond.	
3 De aap sprong op de tak.	
4 De fietser belde heel hard.	
5 Mijn oom zwom in de zee.	

3

Welk werkwoord past in de zin?

Onderstreep het goede antwoord.

- 1 Morgen ga | gaan ik naar de stad.
- 2 Wij smeerde | smeerden alvast een stapel boterhammen.
- 3 Die kleine meid kreeg | krijgt gisteren nieuwe schoenen.
- 4 Vorige week win | won ik een prijs in de loterij.
- 5 Vanavond komt | kwam er een mooie film op de televisie.

4

Welke werkwoorden van toen en nu horen bij elkaar?

Teken een lijn.

schrijft	•	•	haalde
zoek	•	•	luisterde
hoor	•	•	schreef
haalt	•	•	dronk
luistert	•	•	hoorde
drink	•	•	zocht

5

Bedenk twee werkwoorden van 'toen' en 'nu'.

Vul de werkwoorden in.

..... –

..... –

6

Maak van de zinnen meervoud.

Zet het werkwoord daarna in de verleden tijd.

Nu: enkelvoud (ev)	Nu: meervoud (mv)	Toen: verleden tijd (vt)
<i>Hij leest een boek.</i>	<i>Wij lezen een boek.</i>	<i>Wij lazen een boek.</i>
Ik ren naar de deur.	Wij	Wij
Zij speelt op straat.	Jullie	Jullie
Ik dans op de muziek.	Zij	Zij
Hij geniet van je feest.	Wij	Wij

7

Maak korte zinnen.**1** Maak zinnen in de tegenwoordige tijd (tt).**2** Maak daarna zinnen in de verleden tijd (vt). Vul die zinnen op de onderste regel in.**Let op:** gebruik hoofdletters en punten.**a** de jongen – zingen

.....

.....

b de leeuwen – brullen

.....

.....

c mijn opa – lachen

.....

.....

d Anne – eten

.....

.....

Ben jij al in beweging geweest?

Wat heb je geoefend?

- Ik leer hoe ik een samenvatting schrijf.

De spion

1 Hier lees je hoe de hoofdpersoon heet en waar hij is.

2 Hier lees je hoe hij zich voelt.

3 Hier lees je wat hij wil.

4 Hier lees je wat hij doet.

5 Hier lees je wat er opeens gebeurt.

6 Hier lees je hoe het afloopt.

Joris sluipt door de donkere hal van het stadhuis. Hij schijnt met het licht van zijn nieuwe mobieltje rond. Het hokje van de portier is leeg. Mooi. Alle werknemers zijn naar huis.

Zijn hart bonst. Hij voelt zich een misdadiger. 'Maar ik ben journalist,' mompelt hij. 'En nu dus spion.' Zijn knieën knikken. Ja, hij doet iets tegen de wet. Straks wordt hij nog betrapt ...

Nou even doorzetten. Aan de slag! Hij moet weten hoe het zit. Dat is zijn taak. Dan kan ik schrijven over de burgemeester, denkt hij. Even glimlacht hij. Hij ziet het dagblad 'De Stad' al voor zich. Met zijn artikel voorop: 'Uit dapper onderzoek blijkt: burgemeester steelt geld'.

Voorzichtig doet hij de deurklink naar beneden. Niet op slot. Binnen blijft hij staan en kijkt rond. Daar is het grote bureau van de burgemeester. Erachter, aan de wand, hangt een mooi ingelijst diploma. In de la. Daar moet hij kijken. Joris legt zijn mobieltje even weg. Hij trekt aan de bureaula. Dicht. Met twee handen rukt hij eraan.

Opeens klinkt er in de ruimte: *Biep-biep-biep-biep* ... Oh, help! Een alarm! Wegwezen! Joris grijpt zijn mobieltje. Hij rent de kamer uit, de gang en hal door, naar buiten. In zijn auto scheurt hij weg.

Eenmaal veilig thuis, pakt hij zijn mobieltje uit zijn zak. '1 gemist gesprek,' staat er. Joris staart ernaar. Er ging geen alarm af. Het was zijn nieuwe mobieltje!

1 Lees de tekst *De spion*.

2**Welke zinnen zijn belangrijk?**

1 Joris loopt in een donkere hal. Waarom wel of niet?

.....

2 Joris heeft een nieuw mobieltje. Waarom wel of niet?

.....

3 Het hokje van de portier is leeg. Waarom wel of niet?

.....

4 Alle werknemers zijn naar huis. Waarom wel of niet?

.....

3**Lees de tekst bij de tweede streep.**

1 Hoe voelt Joris zich?

.....

2 In welke zinnen kun je dat lezen?

.....

.....

.....

.....

3 Waarom voelt Joris zich zo?

.....

.....

4 Bedenk zelf twee nieuwe zinnen. Schrijf op hoe Joris zich voelt en wat hij doet.

.....

.....

.....

4 In welke zin lees je wat Joris wil uitzoeken?

Lees de tekst bij de derde streep.
Kies het goede antwoord.

- ☐ Nou even doorzetten. Aan de slag!
- ☐ Hij moet weten hoe het zit.
- ☐ Dat is zijn taak.
- ☐ Dan kan ik schrijven over de burgemeester, denkt hij.
- ☐ Even glimlacht hij.
- ☐ Hij ziet het dagblad 'De Stad' al voor zich.
- ☐ Met zijn artikel voorop: 'Uit dapper onderzoek blijkt: burgemeester steelt geld.'

5 Maak een lange zin.

- 1 Lees de tekst bij de vierde streep.
- 2 Vul in één lange zin in wat Joris doet in de kamer van de burgemeester.

Gebruik de woorden: bureau | mobieltje | la

.....

.....

6 Wat is het belangrijkste in de tekst bij de vijfde streep?

Maak de zin af.

Joris hoort opeens een en hij rent naar

Welke twee zinnen zijn het belangrijkst?

Lees de tekst bij de laatste streep.

Kies de goede antwoorden.

- ☐ Eenmaal veilig thuis, pakt hij zijn mobieltje uit zijn zak.
- ☐ '1 gemist gesprek,' staat er.
- ☐ Joris staart ernaar.
- ☐ Er ging geen alarm af.
- ☐ Het was zijn nieuwe mobieltje!

Joris heeft een nieuw mobieltje. Hoe was het verhaal afgelopen als Joris zijn oude mobieltje had meegenomen?

- Ik oefen het schrijven van een samenvatting.

De spion

1 Hier schrijf je hoe de hoofdpersoon heet en waar hij is.

2 Hier schrijf je hoe hij zich voelt.

3 Hier schrijf je wat hij wil.

4 Hier schrijf je wat hij doet.

5 Hier schrijf je wat er opeens gebeurt.

6 Hier schrijf je hoe het afloopt.

- 1 **Maak een samenvatting van de tekst *De spion* uit les 3 en les 8.**
Maak van vier zinnen twee zinnen.

- a Joris sluipt door de donkere hal van het stadhuis.
Hij schijnt met het licht van zijn nieuwe mobieltje rond.
- b Het hokje van de portier is leeg. Mooi.
Alle werknemers zijn naar huis.

- 1 Lees de twee lange zinnen bij a.
- 2 Onderstreep de belangrijkste woorden.
- 3 Gebruik die woorden in één kortere zin. Schrijf die zin bij 1 op.
- 4 Doe hetzelfde met de twee zinnen bij b.
- 5 Lees je nu nog hoe de hoofdpersoon heet en waar hij is?

2 Schrijf bij 2 op hoe Joris zich voelt.

- 1 Je mag niet meer dan twee zinnen maken.
- 2 Gebruik: **bonzen** | **zijn knieën knikken** | **mompelen** | **betrappen**

3 Schrijf bij 3 op waarmee Joris aan de slag wil.

- 1 Je mag niet meer dan twee zinnen maken.
- 2 Begin met de woorden: *Joris wil ...*

4 Zoek je lange zin op bij opdracht 5 van les 8.

- 1 Kijk die zin na. Verbeter als je het nodig vindt.
- 2 Schrijf die zin op bij 4.

5 Maak nu je samenvatting af.

- 1 Schrijf bij 5 in één lange zin op wat er opeens gebeurt.
Begin je zin met: *Als Joris biep-biep hoort, dan ...*
- 2 Schrijf bij 6 op wat Joris thuis ontdekt.

6 Lees je samenvatting na.

- 1 Hoeveel regels tekst heeft de samenvatting *De spion* in les 8?
- 2 Hoeveel regels tekst heeft jouw samenvatting *De spion* nu in les 9?
- 3 Is je eigen samenvatting over *De spion* nu af? Vul anders nog aan.

.....

.....

.....

- 4 Heb je de dingen korter gezegd?
- 5 Passen de zinnen goed bij elkaar?
- 6 Heb je elk woord goed geschreven?

6 Maak een tekening bij je samenvatting.

7 Pak je leesboek en zoek de bladzijde waar je nu bent met lezen.

- 1** Lees de volgende bladzijde.
- 2** Vul tien belangrijke woorden in van die bladzijde.
- 3** Maak daar maximaal drie zinnen mee.

Hoofdstuk 7

Les 10

Taal verkennen

Dit kan ik nog

- Ik herhaal persoonlijke voornaamwoorden en telwoorden uit blok 2.

Dit kan ik nu

- Ik herhaal werkwoorden in de tegenwoordige en verleden tijd.

Dit kan ik nog

1 Welke woorden zijn persoonlijke voornaamwoorden?

Onderstreep de persoonlijke voornaamwoorden.

- 1 Nu wachten wij op een antwoord.
- 2 'Jullie moeten geduld hebben,' zegt juf.
- 3 'Lees het briefje goed, het is van de burgemeester.'
- 4 Hij kan heel goed voorlezen.
- 5 'Ik geef het door aan de wijkagent,' staat er in de brief.

2 Welk persoonlijk voornaamwoord (pers vnw) past in de zin?

Lees de e-mail.

Let op: je houdt twee antwoorden over.

Kies uit: ik | je | hij | het | wij | jullie | ze

Hoi Nina,

Heb mijn bericht met de link gekregen?

Die heb gisteren naar je gestuurd.

Paul en ik hebben goede foto's gemaakt en heeft ze gelijk op internet gezet.

..... zijn al ruim duizend keer bekeken!

..... zijn benieuwd wat je ervan vindt!

Groetjes,
Serap

3 Welk telwoord (telw) past in de zin?

Lees de zinnen.

Let op: je houdt twee antwoorden over.

Kies uit: vijfde | derde | meeste | weinig | vijven | sommige | beide

- 1 Paul, Jamal, Raoul, Nina en Serap gaan met z'n naar de film.
- 2 De vissen hebben vinnen, maar niet allemaal.
- 3 Je moet het stuur met handen vasthouden.
- 4 Als je twee spijkerbroeken koopt, krijg je de gratis.
- 5 Ik heb best wel trek, want ik heb vandaag gegeten.

Dit kan ik nu

1 Nu of toen?

Kies het goede antwoord.

	Nu: tegenwoordige tijd (tt)	Toen: verleden tijd (vt)
1 bewaarde	☐	☐
2 verspilt	☐	☐
3 verwijderden	☐	☐
4 knippen	☐	☐
5 sloeg	☐	☐

2 Lees de zinnen en kijk naar het plaatje van het werkwoord.

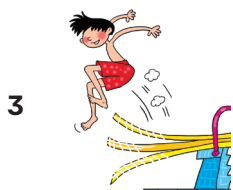
- 1 Onderstreep het werkwoord.
- 2 Zet erachter tegenwoordige tijd (tt) of verleden tijd (vt).

Kom je wel op tijd naar huis? Om zes uur eten wij hoor!

Vroeger schaatste ik altijd op de sloot achter ons huis.

Vorige week tijdens de zwemles sprongen wij van de duikplank.

Paul en Jamal voetballen op het speelveld.

Bah, om zeven uur ging de wekker af. Ik sliep nog zo lekker.

3 Zoek het werkwoord in de zin.

- 1 Onderstreep het werkwoord.
- 2 Schrijf erachter of het werkwoord in de tegenwoordige tijd (tt) of in de verleden tijd (vt) staat.

a *In de uitverkoop bespaar je heel veel geld.*

b *Vorig jaar hadden wij lang niet zulk mooi weer op vakantie als nu.*

c *Paul drukt de deurklink van het toilet naar beneden.*

d *Wij schijnen jullie wel even bij met onze zaklamp.*

e *Drie maanden geleden ontwierp zij die jurk voor haar bruiloft.*

Herhaling: zelfstandig naamwoord, lidwoord, verkleinwoord

Een **zelfstandig naamwoord** (z nw) is een woord voor een **mens**, **dier** of **ding**.
Voor een zelfstandig naamwoord kun je een **lidwoord** (lidw) zetten: **de**, **het**, **een**.

enkelvoud (ev)

één mens, één dier, één ding

de voetballer

de zeehond

de riem

de kring

meervoud (mv)

meer dan één: -en, -s

de voetballers

de zeehonden

de riemen

de kringen

verkleinwoord

-je, -tje, -pje, -etje

het voetballertje

het zeehondje

het riempje

het kringetje

← Meer uitleg vind je in hoofdstuk 1 les 6.

Herhaling: samenstelling

Als je twee of meer woorden aan elkaar plakt krijg je een **samenstelling**.

de voet + de bal + **het** veld = **het** voetbalveld

← Meer uitleg vind je in hoofdstuk 1 les 6.

Telwoord

Een **telwoord** (telw) laat zien hoeveel er van iets is. Of wat de volgorde is.

heel precies

Mijn oma is **zeventig** jaar.

Zij is als **tweede** aan de beurt.

minder precies

Voor het huis staan **enkele** fietsen.

Ik heb **veel** cadeautjes gekregen.

← Meer uitleg vind je in hoofdstuk 2 les 6.

Herhaling: werkwoord

Een **werkwoord** (ww) vertelt wat iemand of iets **doet**. Of wat er **gebeurt**.

zwemmen

springen

ik **teken**

Jesper **fietst**

het **sneeuwt**

← Meer uitleg vind je in hoofdstuk 2 les 6.

Persoonlijk voornaamwoord

Persoonlijk voornaamwoord (pers vnw) zijn: **ik, jij, je, hij, zij, ze, het, wij, we, jullie** en **zij, ze**.

Milan loopt naar school.

Hij loopt naar school.

← Meer uitleg vind je in hoofdstuk 3 les 6.

Bijvoeglijk naamwoord

Een **bijvoeglijk naamwoord** (bijv nw) vertelt meer over een **zelfstandig naamwoord** (z nw).

de juf is **nieuw** – de **nieuwe** juf

← Meer uitleg vind je in hoofdstuk 4 les 6.

Trappen van vergelijking

Als je iets vergelijkt, gebruik je de **trappen van vergelijking**.

← Meer uitleg vind je in hoofdstuk 5 les 6.

Voorzetsel

Voorzetsels (vz) laten zien **wanneer** of **waar** iets is of gebeurt.

voorzetsels van tijd

op woensdag

om één uur

binnen een paar minuten

tussen drie en vier uur

sinds gisteren

voorzetsels van plaats

in de mand

op de mand

achter de mand

voor de mand

naast de mand

← Meer uitleg vind je in hoofdstuk 6 les 6.

Tegenwoordige tijd en verleden tijd

Tegenwoordige tijd (tt) = tijd van nu
Het gebeurt nu of straks.

Papa **werkt** in de tuin.

Verleden tijd (vt) = tijd van toen
Het is al gebeurd.

Papa **werkte** in de tuin.

← Meer uitleg vind je in hoofdstuk 7 les 6.

Voegwoord

Voegwoorden (vw) zijn woorden die twee zinnen aan elkaar plakken:
omdat, want, maar, en, hoewel, dus, terwijl.

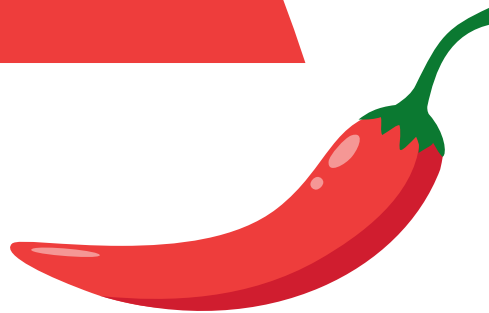
Maarten blijft thuis. Hij is ziek.

Maarten blijft thuis, **omdat** hij ziek is.

← Meer uitleg vind je in hoofdstuk 8 les 6.

Mijn pittige woorden

woord

uitleg

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

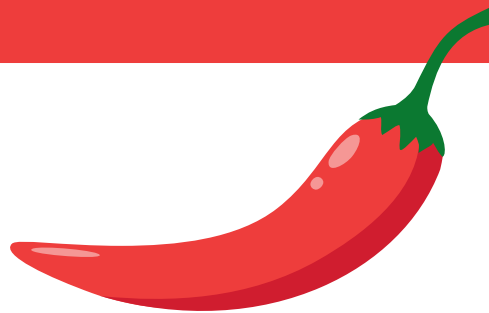
.....

.....

.....

.....

Mijn pittige woorden

woord

uitleg

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....